

Izhaja 10. in 25. dne v mesecu.

Dopisi morajo biti frankirani
in podpisani ter opremljeni s
štampiljko dot. organizacije.

Stane posamezna številka
Din 2.—, mesečno Din 4.—,
celoletno Din 48.—. Za čla-
ne izvod Din 1.—.

Oglasi po ceniku.
Rokopisi se ne vračajo.

DELAVEC

STROKOVNI ČASOPIS.

Uredništvo in uprava:
Ljubljana, poštni predal 290.

Čekovni račun št. 13.562.
Telefon interurban št. 3478.

Obrtniška kampa- nja proti vajencem

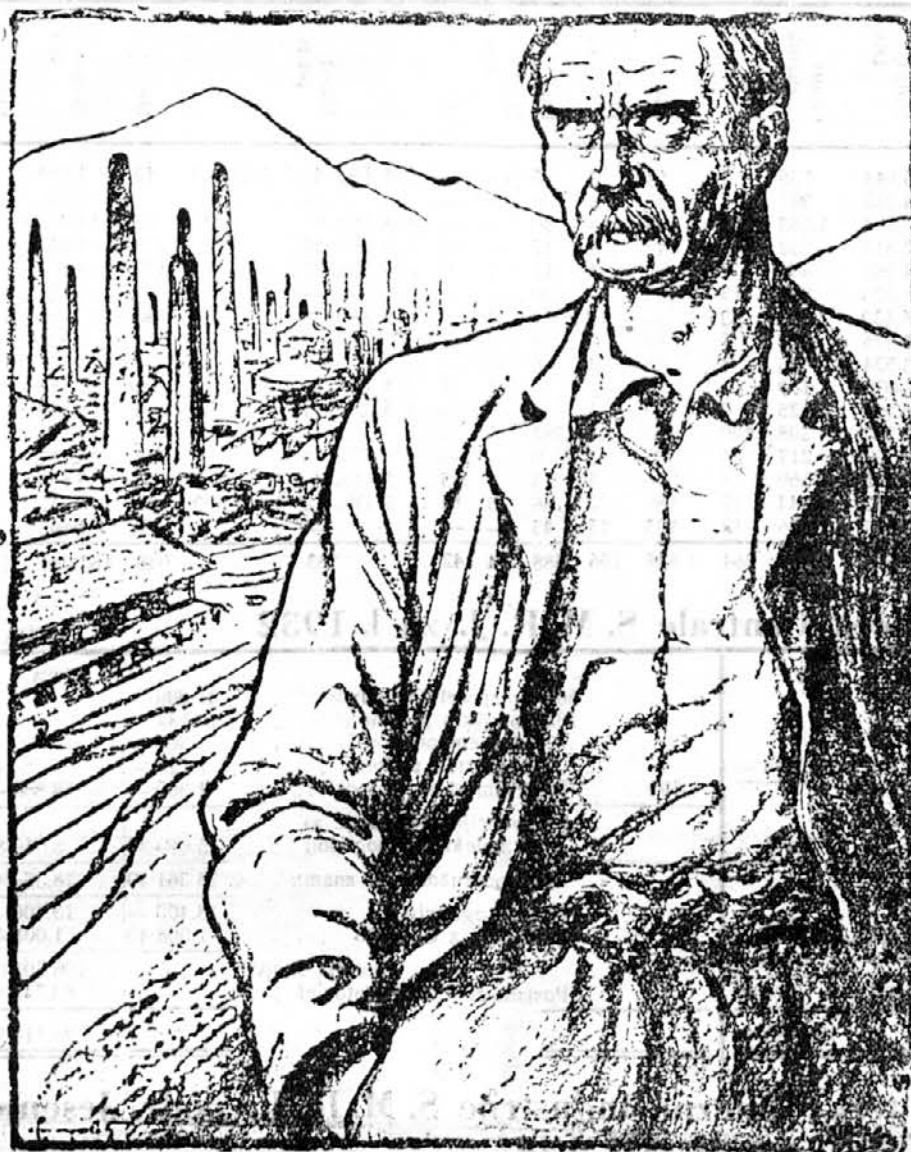
Voditelji obrtnikov si laste vse pra-
vice. — Hočejo postati edini varuhi
vajencev. — Okradejo pravico Stro-
kovnim komisijam.

Takozvani voditelji slovenskega
obrtništva si laste izključno pravico
vzgoje in nadzorstva nad vajenci in
vajenkami. Sami se na zborovanjih
in sestankih bijejo na široka prsa,
da so le edino oni poklicani skrbeti
za duševno in gmotno kulturo naše-
ga vajenca in da so le oni poklicani
pravilno tolmačiti jasna določila
obrtnega zakona, v kolikor urejajo
razmerje med vajencem in moj-
strom. Seveda, vsa njih tolmačenja
zakona niso zrasla v njihovih mož-
ganih, marveč jim daje primerne
injekcije gotova javna korporacija,
ki pa je šele zadnji čas posegla v
borbo proti vajencem. Kakšne sred-
njeveške nazore zagovarjajo ti vo-
ditelji slovenskega obrtništva, se je
pokazalo že pred leti, ko se je vršila
borba, če naj bo ob nedeljah pouk v
obrtno-nadaljevalnih šolah. Takrat
so ti gospodje branili svoje stališče,
da se mora vajenec tudi ob nedeljah
učiti in da za njega niso koristni iz-
leti v prirodo, kjer naj bi se vajenec
telesno odpočil, si zbral nove sile za
delo v tednu in se sploh v naravi
razvedril. Tudi sedaj so se mojstri
postavili proti vsakemu, v socialnem
smislu tolmačenemu obrtnemu za-
konu. Vprizorili so pravcati topov-
ski ogenj na Strokovno komisijo, ki
se je drznila, in to brez dovoljenja
mojstrov, prirediti predavanje o pra-
vicah in dolžnostih vajencev. Pre-
davanje dr. Jelena jih je razkačilo,
da so pričeli javno napadati Stro-
kovno komisijo in ji odrekati vsako
legitimacijo, da bi se vtikala v za-
deve obrtniških vajencev. Po vseh
krajih so organizirali kampanjo, da
bi s pritiskom vplivali na vajence,
ki so odvisni od mojstrov.

Zadnje dni so v Ljubljani krožili
letaki, ki so bili pisani v prav slabi
slovensščini, bilo je do 10 slovničnih
in stilističnih napak. S temi letaki so
obrtiški voditelji ali »kaprijoni«,
kakor jim pravijo v javnosti, poziva-
li mojstre in vajence, da se naj ude-
leže dne 18. t. m. zvečer »predava-
nja« v dvorani OUZD. To veliko
predavanje je bilo namenjeno le
mojstrom in vajencem. Res je prišlo
k »predavanju« prav mnogo ljub-
ljanskih mojstrov in peščica z deže-
le. Navzočih pa je bilo le nekaj va-
jencev. Več je bilo vajenk, ki so jih
nagnale mojstrice, v prvi vrsti ljub-
ljanske šivilje. Parola je bila: »Vsi
na Rebekovo predavanje!« Vajenci
so kmalu zapustili Rebeka, pa tudi
vajenke so bile povsem apatične na-
pram izvajanjem Rebekovim.

Famozno Obrtniško društvo je
javilo policiji in javnosti, da se bo
vršilo samo »predavanje za mojstre
in vajence«. To predavanje pa se je
izcimilo v pravo zborovanje. In bil je
navzoč tudi zastopnik policije, kajti
obrtiški so govorili, da nameravajo
vajenci in drugi delati predavanju g.
J. Rebeka sitnosti. Po šlo je v sploš-
nem mirno, samo nekaj pikrih opazk
so morali slišati voditelji slovenske-
ga obrtništva. Govorniki so napadali
Strokovno komisijo in ji odrekli
vsako pravico, da bi skrbelo za sta-
novsko naobrazbo delavskega nara-
šča.

Znani obč. svet. J. Rebek, ki v
občinskih sejah nikdar ne odpre ust
za zaščito vajencev, si je samolastno
lastil pravico najvišjega tolmača
obrtnega zakona, nastopal je kot vr-

DAJTE NAM DELA!

**Kaj bo z novelizacijo uredbe o odpiranju in zapi-
ranju trgovin in obratovališč?**

**Kaj bo z nedeljskim počitkom in z odpravo noč-
nega dela za pekovsko obrt v Dravski banovini?**

Kaj bo z nedeljskim počitkom za brivsko obrt?

Sodrug! Ali plačujete tedensko po 50 par za letošnje
knjige Cankarjeve družbe, ki izidejo v oktobru?

Knjige bodo zanimive in zelo lepe, bodite člani,
naj Cankarjeva družba samozavestno in odločno gleda v
kapitalistični svet kulturne in gospodarske krize. Vi, delavci,
ste njena hrbtnica, zato stojte trdno in prispevajte članarino.

hovni prokurator nad našimi izkori-
ščanimi vajenci. Bolje bi bilo, da bi
mož dal pobudo za ustanovitev po-
sebne komisije, ki naj bi objektivno
preiskala socialni, zdravstveni in
gmotni položaj vajencev. Ta komi-
sija bi pač tudi v beli Ljubljani na-
letela na krivične in kričeče stvari,
kako vajence izrabljajo, ko morajo
garati ne samo 8, marveč celo 10 in
še več ur.

J. Rebek je najprej tolmačil po-
samezne paragrafe obrtnega zaka-
na, v kolikor se nanašajo na obrtne
vajence. Dejal je prav hinavsko:
»Odkrito hočem povedati o pravicah
in dolžnostih mojstrov in vajencev,
ki jih vsebuje obrtni zakon. Izpove-
dati hočem protest proti zavajanju
vajencev.«

Nato je Rebek razlagal obrtni
zakon kot sv. Pavel Atencem evan-
gelij. Toda dobro obloženi Rebek ni
znal tako temeljito pojasniti zakona,
kakor sv. Pavel evangelij Atencem.
Med njegovim govorom in med iz-
vajanjem ostalih govornikov, ki so se

zavedali, da je predavanje le krinka
za protestno zborovanje proti Stro-
kovni komisiji, je padlo iz vrst va-
jencev več prav umestnih medklicev.
Tako je nekdo zaklical: »Daj nam
raje kruha in prosto nedeljo!« Na-
stalo je tudi ogorčenje, ko je začel
neki mesar brati svoje skrupulo o
mesarskih vajencih. »Mesar bere!«
je nekdo pripomnil. Vajenci so kaj
kmalu zapustili Rebekovo predava-
nje, ker so videli, da mlati prazno
slamo.

Značilna in zanimiva pa so bila
priznanja zastopnika zbornice TOI
dr. Pretnarja. Ta je indirektno priz-
nal, da se je zbornica šele zadnji
čas začela zanimati za vajeniško
vprašanje in da je odposlala v Beo-
grad predloge, kako naj se sestavi
vajeniški pravilnik.

Zastopnik Strokovne komisije s.
Jakomin je v stvarnem in mirnem
govoru vračal trditve obrtnikov in
pobijal njih stališče, da ni Strokov-
na komisija poklicana za zaščito va-
jencev. Strokovna komisija ni uved-

la akcije zato, da bi podžgala mrž-
njo vajencev proti mojstrom. Pre-
davanje Strokovne komisije je bilo
čisto stvarno. Obžaluje, da je sedaj
debata o vajencih krenila v povsem
drugo smer. Strokovna komisija ima
pravico sklicevati zborovanja in po-
učevati vajence po zakonu o zaščiti
delavcev.

Obrtniki so Jakominova izvaja-
nja poslušali z nevoljo, toda nikdo
se ni upal stvarno ugovarjati in po-
bijati stališče Strokovne komisije.
Vajenci so živahno pritrdjevali Jako-
minu.

Obrtniki so vpeljali povsem no-
ve metode. Še nikdar se doslej v
naši blaženi domovini ni primerjalo,
da bi se pri kakih predavanjih spre-
jemale dolgovazne resolucije. To so
prvikrat storili ljubljanski mojstri z
Rebekom na čelu. Slava jim! Vilko
Krapež je čital dolgo resolucijo, ki
poziva oblast proti Strokovni komi-
siji, odreka ji pravico zastopati in-
terese vajencev in poziva oblasti,
da zabranijo vsako vmešavanje
Strokovne komisije v vajeniškem
vprašanju.

Naravno, da so obrtniki resolu-
cijo sprejeli soglasno in s ploska-
njem. Vajenci za njo niso glasovali,
ker so bili pač le krinka za obrtniško
kampanjo proti ureditvi vajeniškega
vprašanja.

Vajenci so se dobro zavedali, kje
imajo pravo zaščito svojih pravic,
zato so jih tudi puhlice o rodolju-
barstvu ostavile povsem hladne!

—g—

Opomba uredništva: Kakor se iz vsega
vidi, je vajeniško vprašanje res skrajno
pereče. Shod v Mariboru je to pokazal,
shod na Jesenicah je vse to razgalil (čitajte
poročilo v strokovnem vestniku »Ženski
javni shod«!). Mojstri se čutijo prizadeti in
se oblastno pridušijo, da so samo oni pokli-
cani vzagajati vajence. Dobro, ali izkoristiti
ga niso poklicani!

Vse strokovne organizacije, vse zaup-
nike pozivljamo, da budno pazijo povsod,
v vseh obratih, delavnicah in tovarnah, ka-
ko se postopa z vajenci. — Naj nam točno
sporočajo vsako protizakonito delo.

In bomo govorili jasno in odločno,
kakšno pravico kdo ima.

STROKOVNI VESTNIK.

KOVINARJI.

VABILO

na

REDNI LETNI OBČNI ZBOR

SMRJ, podružnica Jesenice, kateri se vrši
v nedeljo, dne 28. maja 1933 ob 9. uri do-
poldne v veliki dvorani Delavskega doma na
Savi s sledečim dnevnim redom:

1. Otvoritev občnega zbora in pozdravi de-
legatov.
2. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbo-
ra.
3. Poročilo odbora.
4. Poročilo nadzorstva.
5. Volitev novega odbora in nadzorstva.
6. Delo v bodočem letu ter eventualni
predlogi.
7. Posvetovanje o raznem.

Sodrug! In sodružice, ta dan je vaš! Pri-
dite, da slišite poročilo svojih funkcionar-
jev, da pregledate svoje in njihovo delo!
Nihče ne sme manjkati, vsakdo mora na
občni zbor!

Upravni svet.

Jesenice.

Blagajniško poročilo k računskim za-
ključkom za leto 1932 od 1. jan. do 31. dec.
Podružnica S. M. R. J. Jesenice v sestavi
po odsekih, skupno z Javornikom in Do-
bravo tvori 16 odsekov, kakor je razvidno
po tabeli. Odseki se vodijo finančno skupaj
kot celota. Da bo sodrugom omogočeno in-
formativno lažje slediti računskim poročilom
na občnem zboru podružnice, ki se vrši
28. maja 1933, se mora dodati še sledeča
pojasnila.

te, da družba nikogar »izrecno« ne vili, ali samo želja družbe je danes najstrašnejši ukaz za delavca, zakaj on dobro ve kaj bi neizpolnitev »želje« pomenila.

V Trbovljah so na zapadnem okrožju, na Savskem polju, na treh mestih pričeli s takozvanim pročelnim odkopom, katerega širina znaša nad 40 m. Tu se dela z vsemi najmodernejšimi tehničnimi pripomočki. Dva gg. inženjerja sta ves ših stalno danes pri eni skupini, jutri pri drugi, da zasledujeta napredek dela. Vsak gib in vsaka kretanja delavca ter čas v katerem je gotovo delo izvršil, se točno zabeleži. Delavcu je strogo odrejeno delo; celo dviganje stropnika ne sme eden drugemu pomagati. Vsak mora svoje odrejeno delo sam izvršiti. Ropot strojev in tempo dela je tak, da delavec delavca ne sliši, niti ne more slišati, če se v stropu lomi. Praviloma bi se smelo pri napredku 6 m v oprsje imeti samo 2 m odprta in ostale 4 zalite, ali dela se tako, da je napredek v oprsje do 10 m odprt. Ta široko odprta ploskev povzroča silen pritisk. Pred nedavnim časom se je vsled tega napravil zrušek z materijalom nad 600 m³. Predno se je nastalo oviro odpravilo, je bilo potrebnih do 150 šihov. Kmalu za tem so delavci drug zrušek ob največji življenski nevarnosti komaj prepredili, a tretjega pa niti dvignili niso.

Strop poka, bok se lomi; stropniki se lomijo, stojke se zvrčajo, nakop se množi, ljudje delajo kakor brez uma, pazniki kriče, če ne boste 10 vozičkov na moža napolnili, dobite v soboto obračun. Vse je kot zdivjalo: paznik, delavec in podzemski element, vse, vse in samo zato da se dvignejo dividende delničarjev, pa če se še toliko in toliko ljudi potem mora reducirati in čutudi bodo morda prav kmalu uboge rudarske žene s svojimi otroci pri jašku morale objokavati svoje na premožovnem »Dobrodu« padle može.

To dela družba menda zato, ker misli, da ji je to dovoljeno, odkar je napravila narodnim socializmom ob priliki njih 25. letnice lep poklon s tem, da je dala predizplačilo tistim rudarjem, kateri so se »manifestacije« udeležili.

Rudarji!

Sklepi kongresa in načelstva Z. R. J.

Na IV. rednem kongresu Zveze rudarjev Jugoslavije v Trbovljah, dne 23. aprila 1933, se je sklenilo uvesti nov prostovoljni plačilni razred z tedenskim prispevkom Din 5.—.

Dajatve v podporah so:

a) Brezposelna podpora: Po vplačanih 52 ted. prisp. dnevno Din 5.50, tedensko Din 33.—, mesečno (30 dni) Din 165.—. Po vpla-

čenih 156 ted. prisp. dnevno Din 9.—, tedensko Din 54.—, mesečno (30 dni) Din 270.—. Po vplačanih 260 ted. prisp. dnevno Din 12.—, tedensko Din 72.—, mesečno (30 dni) Din 360.—.

b) Stavkovna podpora znaša dnevno Din 9.—.

c) Potovalna podpora znaša dnevno Din 7.—.

d) Pogrebna podpora: Po vplačanih 52 ted. prisp. Din 80.—; po vplačanih 156 ted. prisp. Din 120.—; po vplačanih 260 ted. prisp. Din 160.—; po vplačanih 520 ted. prisp. Din 200.—; po vplačanih 780 ted. prisp. Din 275.—.

Vse ostalo po pravilniku.

Poziv članstvu Z. R. J.

Pomagajmo brezposelnim članom.

Vedno se ponavljajoče redukcije rudarjev so naravno prizadele tudi mnogim članom Zveze rudarjev Jugoslavije. Skromna podpora, ki so jo, ali še bodo od organizacije prejeli, niti od daleč ne zadostuje pri tej težnji nezaposlenosti.

Radi tega je načelstvo Z. R. J. na svoji seji z dne 14. maja 1933 sklenilo, da se ima v pomoč brezposelnim članom uvesti prostovoljni mesečni prispevek po Din 2—5 in 10. Ta prispevek, ki se mora popolnoma ločeno voditi od Zvezinega prispevka, se bo porabil izključno le kot izredna podpora brezposelnim. Ta prispevek, ki se sme pobirati le od članov Z. R. J. se bo potom posebnih znamk potrdil v članski knjigi; dokler pa še teh znamk ni, pa naj blagajniki ali podblagajniki v njegovo knjžico vpisejo višino prispevka, ki ga je plačal. Znamke se bodo potem naknadno prilepile. Ta sklep velja do preklica.

Sodrugi rudarji! Vodstvo vaše organizacije sicer dobro ve, da dohodnost ni v njenem programu. Zaveda se, da je dolžnost tistih, ki so to stanje povzročili, da sedaj za te žrtve skrbe. Ali žal, to se ne stori in mi ki imamo še količkaj vzajemnostnega čuta z onimi nesrečneži, kateri so še do pred kratkim se z nami borili v naših vrstah, smo tudi dolžni, da jim v času največje bede pomagamo.

Sodrugi rudarji! Vodstvo vaše organizacije tudi ve, da sami vsled slabih zaslužkov trinite pomanjkanje in da boste težko žrtvovali. Ali zavedajte se položaja onih, ki so že na cesti in ko družina prosi kruha. Z malim prispevkom vseh nas, pa bomo marsikatero bežo vsaj začasno omilili.

Upamo, da bo temu pozivu sledilo članstvo v polni meri.

Vodstvo.

Kr. vlada

Beograd.

Rudarski delegati zbrani na IV. rednem kongresu Zveze rudarjev Jugoslavije v Trbovljah, dne 23. aprila 1933, ugotavljajo na podlagi poročil o položaju rudarskega delavstva pri posameznih rudnikih Dravske banovine sledeče:

Obstoječa splošna gospodarska kriza ni samo težko zadela rudarsko industrijo, temveč predvsem rudarsko delavstvo. Stalež zaposlenega delavstva se je od leta 1925 do konca leta 1932 znižal za 7019 ali 51% vsega delavstva. Vendar te redukcije se še nadaljujejo. Samo Trboveljska prem. družba je s 15. aprilom t. l. odpovedala nad 400 starejšim rudarjem službo. Poleg teh redukcij so še zaposleni rudarji izgubili vsled praznovanja šihov od leta 1929 do konca 1932 na zaslužku okrog 123,513.852 dinarjev.

Rudarski podjetniki pa v stremljenju, da obdržijo svoja podjetja aktivna, pritiskajo na eni strani na znižanje delavskih plač, na drugi strani pa zahtevajo čimvečjo storitev

od delavstva. Tako se lahko mirno trdi, da so se plače delavstva v zadnjih letih znižale za 20—30% in v približno istem razmerju pa se storitev dvignila.

To stanje je ustvarilo med rudarskim delavstvom in njih svojci tako obupen gospodarski položaj, da danes po večini vse delavstvo strada. In to tako, da obstoja resna nevarnost, da ne bodo samo rudarji veliko predčasno fizično in zdravstveno izžepani, temveč bo predvsem njihov naraščaj vsled slabe prehrane ostal nerazvit, slabokrven in raznim boleznim podvržen, kar pomeni ogromno škodo na pridobitnosti narodnega gospodarstva, ker bodo ti ljudje nekoč padli v breme občin in države.

Da se temu nevrzdrženemu stanju vsaj kolikor toliko odpomore, predlaga kongres kr. vladi, da blagovoli sledeče izvesti:

1. Z zakonom se naj uvede splošen eksistenčni minimum za celo državo, kateri naj tvori podlago za ugotovitev minimalne mezdje za rudarje, katera naj bo vsaj toliko, da bo rudarju omogočeno preživljanje njega in njegove družine in izpod katerega ga potem podjetnik ne sme plačati. Ta zakon naj tudi vsebuje še razne draginjske razrede, kakor je to v veljavi za državne nameštence.

2. Z zakonom se naj uvede nadzorstvo nad podjetji pa bodisi privatnimi ali državnimi, potom katerega bo mogoče ugotoviti, v koliko je dotično podjetje upravičeno, da na račun krize zmanjšuje plače, reducira delavstvo i. t. d. Zakaj, absolutno je krivično, in ne v interesu socialnega miru, če se na eni strani dopušča, da se gotovi pridobitni krogi v času tako težke gospodarske krize kot je sedaj, na račun delavstva okoriščajo, v tem ko na drugi strani tisoči in tisoči delovneja ljudstva od bede in lakote pogibljejo.

V Trbovljah, dne 23. aprila 1933.

Kr. Ministrstvo za rude in šume

v Beogradu.

Rudarski delegati zbrani na IV. rednem kongresu Zveze rudarjev Jugoslavije v Trbovljah, dne 23. aprila 1933 ugotavljajo na podlagi poročila o novem pravilniku o bratovskih skladnicah z veljavnostjo od 1. aprila 1933 sledeče za zavarovano delavstvo neodgovarajoče:

1. Da se ni uvedlo dvetretjinsko zastopstvo v upravo od strani zavarovancev.

2. Da se je karenčna doba podaljšala od prejšnjih 5 na 10 let.

3. Da so se znižale kategorijske zavarovane mezde, vsled česar se je doseglo občutno znižanje obstoječih pokojnin, ki v mnogih slučajih že dosedaj niso odgovarjale.

4. Da se je zvišala delovna doba od prvotnih 30 na 35 let in starostna doba pa od 55 na 60 let.

5. Da sedanje znižanje pokojnin in nezgodnih rent, ter podaljšanje delovne dobe ne daje nobene garancije za stalnost sedanjih pokojnin in rent, še manj pa za kritje nadej sedaj zavarovanih članov.

Zlato naše hrane
„Pekatete“

Makaroni, spageti in juhine zakuhe.

Še le, ko sem položil sukno na deske ter si tako zagotovil mesto v tej skupni celici, so se vsi strnili okrog mene; bilo je 50 do 60 delavcev in vsi so govorili naenkrat in kazali svoje strašne rane in mi sporočali preživelo strahote.

Vsi so govorili naenkrat, odriivali drug drugega, a opisi grozovitosti so se kupičili.

Pet, šest dni so bili skupaj, izpostavljeni najnevarnejšemu zasramovanju. A sedaj je prišel med nje njihov sodrug, ki ga zadnje dni ni bilo med njimi. Pred njim so hoteli izliti svoje srce, pri njem so se hoteli pritožiti in pokazati rezultate zverstva svojih mučiteljev. Skupina se je zato zbrala okrog mene, in so padale obtožbe in očiteljni dokazi, da se mi je temnilo pred očmi.

Vsi so bili napadeni od nacionalnih socializmov v svojih privatnih stanovanjih, pred prestrašeno družino. Vse stvari so jim bile razbite in knjige raztrgane. Niso jim dovolili, da bi se lahko popolnoma oblekli — nekateri niso imeli niti čevljev — odvedli so jih kar tako v taborišče nacionalistično-socialističnih šturn-bataljonov, najprej v Frizen-vojašnico, nato pa v neko tovarno, spremenjeno v taborišče na Fridrichstrasse.

»Izgnali bomo iz vas marksizem.«

Pet dni in pet noči niso ničesar drugega delali, nego na zverski način izganjali marksizem iz zavesti ujetih delavcev.

Ta povampirjena kasarniška strašila je kazala svojo premoč posebno v tem, da so silili ujeti delavce eksercirati na dvorišču, da so morali na povelje leči v prah in blato in potem zopet vstati, zopet leči, zopet vstati, namreč tisti znameniti dril: »Nieder-Auf, Nieder-Auf...« Ako je kateri obnemogel, je sledilo bodrenje s palico in korbačem. Leči in vstajati so morali, dokler se niso onesvestili in obležali negibni tudi pod udarci korbača.

Vsak dan so jih razvrstili in so morali po cele ure z dviganjem roko v fašistični pozdrav v zboru ponavljati: »Naš dragi državni kancelar, Adolf Hitler, živel, živel, živel!«

KAJ SI ŽE ČITAL POVEST IVANA VUKA: »V ZNAMENJU HALLEYEVE REPATICE?« — ČE SE NISI, POŠLJI NA UPRAVO »DELAVCA« ZA BROŠIR. KNJIGO 16 DIN, ČE PA HOČEŠ VEZANO, 25 DIN. POVEST JE ZELO LEPA, OPREMA IN TISK KNJIGE PA KRASNA.

Vsled zgoraj navedenega se naproša izminister, da blagovoli naredbenim potom izvršiti spremembo sedaj veljavnega pravilnika o bratovskih skladnicah v sledečem:

1. Da se uvede uprava z dvetretjinskim zastopstvom od strani zavarovancev.

2. Da se karenčna doba postavi na prejšnjih 5 let službe.

3. Da ostanejo kategorijsko zavarovane mezde v prejšnji višini in se v bodoče spreminjajo le na podlagi vsakokratne veljavnosti po indeksu, ki ga ugotovi zato postavljena arbitražna komisija.

4. Da se vpostavi delovna doba zopet na 30 let službe ali 55 let starosti, kakor je bilo to v pravilniku od 1. jan. 1925 že predvideno.

5. Da se v pravilnik vstavi nova določba, glasom katere bo omogočeno, da se potom letnega državnega proračuna postopno valorizira izgubljeno imetje bratovskih skladnic pred 1. januarjem 1925.

SPLOŠNA DELAVSKA ZVEZA.

Ruše.

Precej časa je minulo, odkar smo se zadnjikrat ogledali v »Delavcu«. Človek bi mislil, da je pri nas vse v najlepšem redu, da krize ne poznamo ter da živimo v najlepši slogi z našim gospodarstvom. Da temu ni tako, zato se danes oglašamo v našem listu, da izve širša javnost, kako trnjevo pot mora iti ruško delavstvo v boju za svoj obstoj.

V trpljenju in stradanju smo prebili zimo, v nadi, da se na spomlad razmere izboljšajo. A žal, temu ni tako. Gospodje našega podjetja so dobri stratezi na polju delavskega izkoriščanja. Brez usmiljenja se nam ropa še teh malo pravic, ki nam jih nudi kolektivna pogodba. Ob vsaki priliki nas opominja ravnateljstvo, da se naj ne spuščamo v boj, ter naj ne odpovedujemo kolektivne pogodbe, ker sedaj ni čas za to, medtem ko podjetje kolektivno pogodbo krši na vseh koncih in krajih. Vse posledice »zafuranega« gospodarstva moramo delavci vzeti na svoje rame, medtem ko podjetje grabi kolosalne dobičke.

Če je res kriza tako velika, da se delavstvo v taki meri izkorišča, koliko ste potem vi, gospodje, doprinesli za omiljenje krize? Za koliko se je zmanjšal vaš kos kruha?

Sodrugi, delavci, dovolj dolgo ste blodili po temi, medtem ko so vam drugi gulili kožo. Dovolj je tega izkoriščanja v imenu krize, treba je začeti odločno borbo za obstoj našega življenja; zato vam kličemo: razmišljajte!

Razmišljajte pa ne mogoče zato, da rešite kakšne važne novosti. Ne, temveč razmišljajte zmiraj in povsod, kar se okrog vas godi in potem še o samem sebi. O sebi kot človeku, o sebi kot delavcu, razmišljajte o vsem trpljenju, ki vas danes tare. Razmišljajte o milijonih, ki so danes na cesti, razmišljajte o plačah, ki jih sprejemate za vaše trdo delo, o dobrinah, katere so skrbne roke pridelale človeštvu, a se danes mečejo v morje, se kuri z njimi parne stroje in to kljub temu, da je milijone človeštva brez kruha na cesti. Sodrugi, razmišljajte, zakaj se vse to dogaja, kdaj bo teh krivic konec?

Konec bo trpljenju, konec bo vsemu, kar danes uničuje delavstvo, kadar boste strnili vaše vrste v mogočen »MI«. Dokler pa delavec ne bo mislil, dokler se ne bo zavedal svojih dolžnosti, tako dolgo se ne bo rešil trpljenja, ki ga danes tare. Močni ste, vi delavci, če združite vaše sile v skupnem cilju in ta vaša moč je edina rešitev, da rešite delavstvo gorja, ki ga danes ugnablja.

Sodrugi, še enkrat vam kličemo: razmišljajte! In spoznali boste tiste, ki se zmiraj in povsod borijo za skupne interese; ki se borijo za tebe, sodrug trpin in za dobrot tvojih otrok, ki so danes obojeni na stradanje. Zavedajte se tega: kolikor je moči, toliko imate pravic in vsi, sodrugi, vsi v organizaciji, v delavsko armado!

Vevče.

Položaj delavstva v tujakšnji papirnici res ni rožnat. To vedo danes že vsi prizadeti, ki so oškodovani za najmanj eno tretjino zaslužka, kateri pa že itak ni bil sijajen. »Domofjub«, glasilo klerno-reakcionarne struje z dne 4. maja t. l. pa se obenem z izrazom sočutja do prizadetega delavstva, obzruga o našo strokovno organizacijo in pravi: Zavest skupnosti mineva in to stanje bi radi socialisti izrabili in v kalnem ri-barili. Upamo, da se bodo naši delavci zavedli, zakaj so pravzaprav potrebne močne krščanske strok. organizacije. Mi jim moremo na drugi stavek pripomniti le to, da smo delavci razred in zato se borimo-potom svojih strokovnih organizacij za aboljanje svojega položaja. Naše strokovne organizacije na razredni podlagi so edine legitime zastopnice delavstva, pa naj bo ono po veri krščansko ali muslimansko ali protestantovsko. Ali si pisec zamislja takšen strokovni

Egon Ervin Kisch:

Moj poslednji dan v Nemčiji.

Svetovni nemški pisatelj, takozvani »drveči reporter«, katerega knjige so nemški »kulturregerji«, nacionalni socialisti tudi zažgali v zanimivi herostratski berlinski gmadi, je napisal markantno sliko nemške civilizacije in kulture.

Prevedel sem jo za »Delavca«, da čitatelji vidijo in spoznajo junaštvo, trpljenje in odločno vztrajnost in zavednost svojih sodrugov v fašističnem ognju. In — da ni vseh dni konec.

Iv. Vuk.

Teror privilegirane stranke je v noči pred volitvami in po volitvah že besnel z vso bestialnostjo. Vedno bolj se nam je bližal oglušajoči zvok bobnov, glas trobent in streljanje razposajanih mlečnozobih »nacionalnih« »preporoditeljev«. Na dvorišču je divje zalajal policijski pes, na hodnikih zaporov je neprestano zvonilo in se slišalo vpitje čuvarjev. Na spanje ni bilo misliti. Saj sploh ves čas, dokler smo bili v zaporu, nismo mogli zapreti oči.

10. marca, ob času sprehoda, je bil Leman Rusblit Oto poklican v pisarno. Ko sem se vrnil v celico, mi je sosed s trkanjem dal znak, naj se pokažem pri oknu.

»Leman Rusblit je izpuščen. Poslal mi je svoje stvari.«

Ta je bil od nas prvi, ki je bil izpuščen. Samo nekaj jih je odšlo v bolnico. Med njimi Kurt Kleber, proletarski pesnik. Pol ure nato smo zvedeli, da je bil tudi izpuščen Apfel. Nadaljnje pol ure me je poklical čuvar:

»Pojdite v pisarno.«

Šel sem mimo prostorov, kjer so se zbirali paketi za jetnike. Mnoge ženske, ki so bile tam, so me obkloble:

»Ali je moj mož živ?«

»Kaj dela J.?«

»Ali je zdrav A?«

»Pozdravite Z-a!«

Odgovarjal sem kakor najbolj naglo. Da bi obstal, mi niso pustili. Moj uniformirani spremljevalec je skrbno pazil na me, drugi tam pri vrodu me je gledal.

»Vrnili se boste na policijsko ravnateljstvo,« mi je rekel uradnik. »Ker niste naš državljan, se vas bo odstranilo iz Nemčije. Vzamite svoje stvari in idete s tema dvema gospodoma.«

»Če boste poskušali zbežati,« mi je rekel eden od spremljevalcev, »vas takoj ubijemo.«

Na dvorišču me čaka policijski voz. Vozimo se preko Spandana. Gledam nacionalno-socialistični Berlin. V stare kajzerske uniforme oblečeni častniki korakajo na čelu nacionalističnih šturn-bataljonov. Skupine študentov maha s palicami. Otroci so oblečeni v uniforme... Začuden gledam skozi okno policijskega voza.

»Kaj ne poznate Berlina?«, me vpraša eden od gospodov spremljevalcev.

»Bil sem delj časa odsoten,« sem odgovoril. »Na Kitajskem.«

»No, kako pa je na Kitajskem?«

»Tudi tam ni krove kako lepo in dobro.«

»Kaj pomeni to, da tudi tam ni dobro? Tu, v Nemčiji je zelo lepo. Vsakdo je srečen, da so naposed židovi in marksizem razsekani na simpcercamper...« mi je rekel naslado in izvijajoče drugi spremljevalec.

Vidim, da sta ta dva hitro zapodala svojo zadačo. Znata že vse štiri besede iz katerih je sestavljen program nacionalnih socialistov.

Pridemo na dvorišče policijske direkcije. Kakor roj čebel so nas obkloplili novooblečeni policaji, nacionalisti. Gibljejo se, kakor da se doma v svojem stanovanju. Zopet me deneje v zapor, zopet prebrskajo žepa. Nato so me vtaknili v skupno celico, polno jetnikov. Kakor za žalo sem hotel vprašati, kdo je starešina, da se mu javim, a so mi besede »astale v grlu... Ti ljudje so bili delavci. Bili so v strašnem položaju, ranjeni, pohabljeni, le za silo obvezani...«

Sodrug!

Kupujte in zahtevajte povsod kruh in pecivo iz **Prve delavske pekarnice, r. z. z. o. z., podružnica v Ljubljani**, Postojnska ulica 11, desno. Telefon 31-71.

Sodružice!

pokret kot je oni nemških krščanskih strok. organizacij, ki so padle na kolena pred Hitlerjem, čim so se zamajala tla pod njimi, oz. njihovimi voditelji. In to samo zato, da se slednji obdržijo na svojih položajih ter pomagajo fašizmu streti delavski razred, če treba tudi preko delavskih trupel v prid kapitalistom. Ali pa avstrijski krščansko-socialističen pokret, ki Dollfuss-Sorhemberg triumfirata kar se tiče izvajanja reakcije in terorja nad delavskim razredom in njihovimi organizacijami. In pa njihova vrhovna instanca Vatikan, ki dela kompromise z vsakim fašizmom, če ima le v svojem programu odpravo delavske razredne borbe.

Da, gospod pisec, ali se kaj o ribarjenju v kalnem? Ali se spominjate onih časov, ko je organizacija vevških delavcev, v kateri smo bili tudi mi, plačevala lepe nagrade funkcionarjem in se zadolževala, dočim so se oni lepo okoristili. Zato pa le kar nadaljujte s svojo nesramno kampanjo, če mislite, da boste s tem delavstvu kaj koristili. Mi vam homo že znali za vsako takšno drezanje nabrenkati, da boste imeli polna ušesa. Spoznali pa bojo tudi delavci s kom imajo opravka, in, da ste sami tisti, ki ste imeli enotno organizacijo, pa ste jo razbili. Hotel pa ste nas vpreči v razsuli voz, a ker to ni šlo, pa le po nas! Kaj? Pa poskusite!

ZIVILCI.

Živilci za svoje pravice.

Obisk zastopnikov živilskih delavcev pri živilcih v Mariboru.

Ob priliki zasedanja osrednjega tajništva Delavskih zbornic so prispeli predstavniki kartela delavskih živilskih organizacij Jugoslavije, ss. Turk iz Beograda in Grubauer ter Sarapa iz Zagreba. Prišedši v Maribor so takoj stopili v stik s funkcionarji podružnice, katera je sklicala za petek 28. in soboto 29. aprila na željo gostov sejo kartela živilskih organizacij z zelo važnim dnevnim redom. Oblasni odbor za Dravsko banovino sta zastopala sodr. Klinar in Rakuša, prisostvovala pa sta seji ss. Bratuša in Schundner.

Obpravnavalo se je predvsem organizacijsko vprašanje in akcija za izvedbo socialnih zahtev v bližnji bodočnosti. Obširno in temeljito sta poročala v daljšem referatu ss. Turk in Grubauer o stanju naših organizacij v državi. Povdarila sta vzpričo obupnih razmer v katerih se nahaja delavstvo pekarske stroke, da je prva in poglavitna dolžnost vseh organizacij javno razkrinkati ostudno izrabljanje pomočnikov in vajencev od strani delodajalcev. Pod krinko gospodarske krize se ščiti povečini le delodajalec, dočim mora delavstvo nositi vso težo sedanje krize. S. Sarapa, stari borec za delavske pravice, je poročal o tarifni politiki živilcev. O položaju v Dravski banovini so poročali mariborski sodruzi. Ugotovilo se je vsestransko, da bo treba započeti veliko akcijo, predvsem za odpravo nočnega dela in za rešitev vseh ostalih socialnih vprašanj. Glasom sklepa seje kartela, se bodo vršili v doglednem času po celi državi veliki sestanki živilcev, kjer bo dobilo članstvo nadaljnje direktive za obrambo svojih življenjskih pravic in jačanje svojih razrednih organizacij.

V soboto, dne 29. aprila so priredili mariborski sodruzi uglednim delavskim voditeljem iz juga velik družaben večer, katelega se je udeležilo lepo število živilcev. Predstavnike živilskega pokreta je pozdravil pevski odsek pekov s prigodno pesmijo. Nadaljnje pevske točke so žele pri gostih obilo odobravanja in občudovanja. Prehvaliti niso mogli dobro izvežbanega in discipliniranega nastopa pevcev. Sodruga pevce je pozdravil s. Grubauer, naglašajoč veliko važnost kulturnega udejstvovanja v delavskem pokretu. Le škoda, da mariborski peki o prihodu gostov niso bili preje obveščeni, tedaj bi jim podružnica gotovo nudila celoten vpogled v organizacijsko in kulturno delovanje.

Sodruzi, ponosni bodite na ta velevažen posest predstavnikov živilskega pokreta, kajti sklepi te zgodovinske seje pomenijo novo razdobje v našem pokretu in dobre posledice ne bodo izostale. Ob tej priliki vračamo sodruze pozdrave vsem živilskim delavcem širom naše zemlje, z vročo željo, da napoči skoraj čas, ko bo pekovski delavec prost nočnega robstva.

LESNI DELAVCI.

V nedeljo, dne 7. maja se je vršila VII. redna glavna skupščina Osrednjega društva lesnih delavcev za Dravsko banovino, katera se vrši vsaki dve leti, kakor to predvideva statut. Zbrali so se delegati iz vseh podružnic, da se posvetujejo in da si zopet začrtajo program bodočega dela. Zastopani so bili od najboljših kvalificiranih mizarstva pomočnika tja do gozdnega delavca, ki prvi zasadi sekuro in deblo in tako se vrši procedura do najboljšega izdelka. V lesni stroki je stroj tako izpodrinil delavca, kakor v nobeni drugi panogi, tako da z grozo gledamo v bodočnost. Racionalizacija se izvršuje le na račun izmozganega trpina. Današnja gospodarska kriza je upropastila na sto in stotisoče eksistenc. Današnja družba stremi samo po dobičku ter si kupiči ogromne milijone, na drugi strani pa ustvarja ta družba brezposelnost in bedo.

Na milijone nezaposlenih delavcev tava okoli in išče zaslužka, a ga ne najde, ker ni pravice. Življenje je borba in vsakdo hoče živeti, vsakdo si išče poti. Današnje plače ne odgovarjajo razmeram. Ako računamo izdatke življenjskih potrebščin pred vojno ali sedaj, se takoj vidi, kje so naši dohodki. 4 članska družina izda danes za najnujnejše življenjske potrebščine za 32 odst. manj kot istoštevilčna družina pred vojno. V mnogih krajih pa še več. Naravno je, da tako življenje sili delavca v propast. Kaj nam pomaga antituberkulozna liga ter zdravstveni zavodi, ko pa nam istočasno niso dana sredstva za pošteno preživljanje, da bi bili proti vsaki taki boleznj odporni! K vsemu temu pa še mnogo pripomore nesrečni alkohol. Delavec mnogo pripomore k raznim socialnim in kulturnim ustanovam, pri katerih pa ima pravico samo plačevati prispevke, pravice pri odločevanju pa nima. Tako pri OUZD, pri javnih borzah dela.

Delavec ima danes pravico, da vpije živijo, ko se potaplja! Obljubila se mu raj v naciji in fašizmu, na drugi strani pa nebesa! Mnogi delavci so že davno to uvideli ter obsodili take hinavščine in gredo svojo pot kljub vsem zaprekam!

Na tej skupščini se je razpravljalo tudi o prispevkih in podporah. Debata, ki se je razvila, je rodila dobre misli. Razpravljalo se je tudi o starostnem zavarovanju. Marsikdo danes uvideva, da je to potrebno, da si delavci potom svoje strokovne organizacije sami ustvarijo, da imajo vsaj nekaj na stara leta. Sklenilo se je, da naj bodo centralni odbor napravi tak osnutek ter ga pošlje v pretres vsem podružnicam. Mnogo članov je zaostalo s svojimi prispevki, nekateri iz osebnih sovraštav do posameznih funkcionarjev, drugi pa iz nezavednosti. Mnogi so prišli do spoznanja, da je le potrebna organizacija. Skupščina je torej tudi o tem razpravljala, da se jim da možnost, da poravnajo svoje zaostale prispevke starostnega sklada, tako da bodo imeli polno pravico do starostnega zavarovanja, ostale pravice pa od dneva novega vstopa. To zadevo se je dalo v pretres novemu centralnemu odboru, da izdela zato potreben pravilnik.

Skupščino je pozdravil tudi predsednik Strokovne komisije s. Jernejčič, ki je lepo orisal položaj delavstva na strokovnem polju. Iz svojih izkušenj je prikazal, kako je napredovala racionalizacija.

Delegati podružnice pa so bili Ravselj Jakob iz Starega trga pri Rakeku, Kos Martin iz Litije, Oblak Franc iz Dev. Mar. v Polju, Serap Ivan iz Maribora, Dermastija Jakob in Naglič Filip iz Ljubljane. Ostali se niso odzvali. Izvolil se je tudi novi odbor, in sicer: Dermastija Jakob, Kus Franc, Bricelj Niko, Zor Josip, Toplišek Franc, Japelj Lojze, Dobraje Polde, Gregorič Joško, Dornik Ludvik, Bergant Franc, Okretič Vladimir, Erjavec Lojze, Tomšič, Franc Petrič Martin, Berčič Stane, za Maribor Škrinjer Ivan, Stari trg: Ravselj Jakob, Litija: Gregorič Valentin, Dev. Mar. v Polju: Oblak Franc, Antončič Matija, Jernejčič Franc, Žebave-Matevž, Slosar Ladislav, Naglič Filip.

V najlepši harmoniji in disciplini je potekla skupščina. Vsakdo je imel zavest, da je treba solidarno graditi in ustvarjati strokovno organizacijo ter razredno zavest. Vsakomur je odprta pot, da pride v organizacijo. Vsi delavci in delavke v obratih lesne industrije v organizacijo Osred. društva lesnih delavcev, da se skupno borimo za izboljšanje mizernega položaja. Nam vsem grozi propast!

Danes meni, jutri tebi! Le potom organizirane sile bomo mogli preustrojiti boljše življenjske pogoje! Lesni delavci naj postanejo zopet avangarda proletarijata kot so bili nekda! Jačamo in krepimo naše vrste!

Družnost! Bricelj.

VABILO

Podružnica ljubljanskih mizarjev sklicuje za nedeljo, dne 28. maja 1933, svoj redni mesečni shod v mali dvorani Delavske zbornice in sicer ob 9. uri dopoldne.

Vabljeni so vsi lesni delavci iz Ljubljane in okolice, tudi neorganizirani. Na dnevnem redu bo važno vprašanje, tako o podporah v času brezposelnosti kakor o starostnem zavarovanju.

Dolžnost vsakega člana je, da se shoda udeleži ter pripelje s seboj tudi svojega sotrpina.

Odbor.

Smrtna kosa.

Novi grobovi.

V nedeljo popoldne je umrl v svoji hišici Pod Možakljo, star 65 let, s. Vinko Volčič, upokojeni sodar pri Kranjski industrijski družbi. S. Volčič je bil zaveden član naših strokovnih in gospodarskih organizacij in je do zadnjega sodeloval v boju za delavske pravice. Lani si je šele postavil hišico v naselbinu Pod Možakljo in stopil v pokoj, da bi po 31 letnem delu užival vsaj nekaj časa v lastnem domu počitek. Toda bolezen, ki ga je že daljšo dobo ugonabljala, je storila konec vsem Volčičevim načrtom. Pogreba se je v terek udeležilo mnogo delavstva s kovinarsko godbo SMRJ na čelu in med venci je bilo opaziti tudi vence neodvisnih delavskih strokovnih in združenih organizacij. Spominu s. Volčiča slava, njegovim preostalim pa naše sožalje. — Komaj se je za en

dan umaknil črni prapor raz Delavskega doma, ki je visel v spomin s. Volčiča, že je vzplapolal vnoč v spomin dobremu zadrugarju Jožetu Stariču, ki je našel tako nesrečno in strašno smrt v vrelem apnu v lužnici K. I. D. O tem slučaju bomo poročali še posebej, vendar strašno smrt je obžalovali. Starič je bil star 59 let in je 34 let služil pri KID, dolga leta kot mazač strojev. Nesreča se je pripetila okoli 2. ure ponoči na četrtek, dne 11. t. m. Prizadetim sorodnikom pok. Stariča, zlasti zetu in hčerki s. Francovima, naše iskreno sožalje.

Varujmo svoje organizacije in utrjujmo jih!

Delavstvo še mnogo premalo ceni svoje organizacije, dasi bi bilo po dogodkih, ki jih je improvizirala reakcija, to predvsem potrebno.

Marx je rekel:

»Izpočetka se delavci bore posamezno vsak zase, potem delavci ene tovarne, potem ene stroke v istem kraju proti svojim izkoriščevalcem. Včasih napadajo tudi stroje in žele, da se povrnejo v staro stanje združenih pomočnikov. Toda vedno več sporov nastaja med posameznimi delavci in delodajalci v obliki sporov med dvema razredoma. Delavci ustanavljajo strokovne organizacije, trajna združenja za to borbo. Rezultat teh borb je ustvarjanje vedno večjih delavskih edinic. Proletariat se formira kot razred in postaja politična stranka, ki se bori za politično oblast.«

Tako razlaga Marx logični razvoj delavskega gibanja v sedanjem gospodarskem sistemu. Marx povdarja v svoji izjavi edinstvo, ki postaja večje in močnejše, dokler si osvoji politično moč.

Danes delavsko edinstvo še ni dovolj velika politična moč, zato je reakciji lahko mogoče, da delavsko gibanje na zunaj ovira. Ne more pa streti vzrokov tega gibanja, noče jih celo odpraviti, ker meni, da bo z brutalno silo zatrla vse one, ki iz opravljenih in moralno utemeljenih vzrokov zahtevajo pravičnost v človeški družbi. To je pa nemogoče, ker nobena krivica ne more biti večna.

Igrača je reakciji proklamirati, da bo črtala besedo »marksizem« iz besednjaka. Nikdar in nikoli pa ne bo črtala dejstva, da je marksizem tako ukoreninjen v človeškem rodu zaradi nastajajočih razmer in bo vedno iznova buknil na dan s tem večjo silo, čim bolj ga bo reakcija zatirala. Teror je najboljši gnojilo za rast delavske zavesti in njenega gibanja.

Vse te stvari si moramo prav dobro zapomniti in uvaževati logična izvajanja Karla Marx. Delavstvo se bolj in bolj združuje in čim je dovolj združeno, je ni reakcije, ki bi mu iztrgala politično moč.

Ni treba o tem širokega modrovanja. Naučiti se moramo iz današnje pojava reakcije samo to, da utrjujemo svoje organizacije in da ne trpimo v njih nikakršnih razdirajočih pojavov, ker je edinstvo edini spas. Delavsko gibanje je idejno danes že močno, ni pa še politično dovolj močno, da bi se uprlo politični premoči reakcij.

To moč dobi delavstvo v nadaljnjem zedinjevanju, v izpopolnitvi svojih organizacij, ki bodo slonele na absolutnem edinstvu.

Češki nacionalsocialisti proti anti-marksizmu.

Generalni tajnik češke nacionalsocialistične stranke, poslanec Karl Moudri, je objavil v časopisu »Sobota« članek, v katerem je sledeči odstavek zelo značilen:

»Kdor je iz lastnega opazovanja prišel do spoznanja, kako ogromen material predstavlja Marxovo delo in koliko let življenja bi bilo potrebno posvetiti, da se vnikne v osnovne nauke

tega velikega misleca, ta bo oprezen v svojih govorniških in žurnalističnih manifestacijah. Marksizem živi kot politično gibanje v različnih pojmih. Kakor pri načelni kritiki posameznih osmovnih primerov tako tudi pri kritiki, ki jih ne osvaja, je pred vsem važno, da tisti, ki se bori proti marksizmu, pazi, kakšno vsebino daje marksizem s svojimi parolami. To, kar Hitler danes imenuje borba proti neodvisnosti znanstvenega raziskavanja, borba proti svobodni umetniški kulturi in proti svobodni koalicije. Že ti dokumenti nas opozarjajo, da pri odklanjanju gotovega Marksovega stališča ne gremo v nevarno sosesčino Hitlerja in njegovih bednih imitatorjev pri nas (pod črtalo uredništvo), ki nimajo ni korajže, da bi odkrito pokazali svojo barvo, pač pa nam poskušajo nekaj na skrivaj prithotapiti.«

Zakoniti trideseturnik v Zedinjenih državah.

Pred sprejetjem predloga na kongresu (v parlamentu). Prepoved uvoza blaga iz držav, kjer se dela več kot 6 ur dnevno?

Kakor poroča mednarodni urad delo, je senat severoameriških Zedinjenih držav sprejel zakon o uvedbi trideset ur dela na teden ter svoj sklep predložil poslanski zbornici. Socialopolitični odbor zbornice je primeren predlog soglasno sprejel. Že na prejšnjem zasedanju kongresa je socialopolit. odbor poročal kongresu o načrtu v skoraj enakem zmislu, v katerem je bilo določeno, da se mora v meddržavni trgovini izključiti ameriško in inozemsko blago, ki izvira iz obratov, v katerih se dela več kakor šest ur na dan in več kakor pet dni v tednu. Predlog, ki ga je sedaj sprejela zbornica, je ostal neizpremenjen. Izjema je dovoljena samo za sezonske obrti; nadalje naj bi veljale te določbe zaenkrat za dobo dveh let. V teku obravnavanja tega predloga v odborih senata in zbornice so nekateri menili, da taka zakonodaja ne bi bila v skladu z ustavo. Opozarjali so na to, da ima sicer zvezna vlada pravico, meddržavno trgovino v gotovih ozirom nadzirati, nima pa pravice, baviti se z delovnimi vprašanji, ki spadajo v področje posameznih zveznih dežel. Iz tega razloga bo moral o tej stvari povedati svoje mnenje še najvišji sodni dvor.

Zadržanje ameriškega kongresa, ki ga podpirajo številni industrijci, kaže, da ideja skrajšanja delovnega časa, o kateri se je razpravljalo že januarja meseca t. l. na pripravljani konferenci v Ženevi, napreduje, kakor je konferenca tudi želela, češ, da je skrajšanje delovnega časa potrebno v svrhu zmanjšanja števila nezaposlenih. Praktična izvedba v Zedinjenih državah nameravanih ukrepov utegne nedvomno zbuditi povsem svetu največjo pozornost.

SPORTNO SLAVJE

Privedi mariborska »Svoboda« za bliskovite praznike z otvoritvijo svojega novega igrišča pri Magdalenskem parku. Sodeluje tudi godba. Po igrah ples. Opozarjamo vse sodruge, da se priveditve udeležijo.

NAZNANILO!

Podpisana se najtopleje zahvaljuje cenjenim odjemalcem, ki so naju posečali za časa najinega dolgoletnega bivanja v Litiji. Vljudno jih vabiva, da naju posejijo tudi v Ljubljani, kjer sva prevzela gostilno Orehek, Kolodvorska ulica 26.

Priporočava se tudi vsem ljubljanskemu kakor podeželskemu prebivalstvu za obilen obisk ter sporočava, da sprejemava na okusno domačo hrano stalne abonente.

Zagotavljajoč najtočnejšo postrežbo se priporočava MAKS in ANČI LAJOVIC.